

ACTIVITĂȚILE INTEGRATE

*Prof. înv. primar
COMAN DORIAN
Școala Gimnazială Nr. 307
Sector 2, București*

Termenul de curriculum integrat sau de instruire integrată se referă la o anumită modalitate de predare, de organizare și planificare a instruirii care produce o interrelaționare a disciplinelor sau a obiectelor de studiu, astfel încât vine în întâmpinarea nevoilor de dezvoltare ale elevilor, ajută la crearea de conexiuni între ceea ce învață elevii și experiențele lor prezente și trecute.

La nivelul curriculum-ului, integrarea înseamnă stabilirea de relații clare de convergență între cunoștințele, deprinderile, competențele, atitudinile și valorile care își au bazele în interiorul unor discipline școlare distincte. Integrarea este un proces divers și complex, care merge progresiv de la modelul clasic disciplinar până la disoluția totală a barierelor disciplinare – transdisciplinaritatea.

Problemele concrete de viață, ce trebuie rezolvate zi de zi, au un caracter integrat și nu pot fi soluționate decât apelându-se la cunoștințe, deprinderi, competențe ce nu sunt încadrate în contextul strict al unui obiect de studiu. Pentru ca elevii zilelor noastre să facă față solicitărilor lumii contemporane, trebuie să le formăm capacitatea de a realiza transferuri rapide și eficiente între discipline, de a colecta, sintetiza și de a pune la lucru împreună cunoștințele dobândite prin studierea disciplinelor școlare. Dacă succesul școlar este dat de performanța elevului în cadrul contextelor disciplinare, succesul în viața personală, profesională și socială este dat tocmai de capacitatea de a ieși din tiparul unei discipline și de a realiza conexiuni și transferuri rapide între discipline pentru soluționarea problemelor ivite.

Monodisciplinaritatea este centrată pe obiectele de studiu independente, pe specificitatea acestora, promovând supremația disciplinelor formale. Pentru a exemplifica, la disciplina limba și literatura română, se poate aplica monodisciplinaritatea cu ușurință, deoarece se pot îmbina, în cadrul aceleiași lecții, elemente de citire/lectură, cu elemente de comunicare și/sau de construcție a comunicării.

Pluridisciplinaritatea se referă la situația în care o temă ce aparține unui anumit domeniu este supusă analizei din perspectiva mai multor discipline, acestea din urmă păstrându-și neschimbată structura și rămânând independente unele în raport cu celelalte.

Transdisciplinaritatea

Abordarea transdisciplinară este cea mai recentă orientare privind reforma conținuturilor, prin care se încearcă o modalitate de organizare a acestora, care aduce o schimbare de optică

în ceea ce privește raportul dintre conținutul învățării și elev. Transdisciplinaritatea presupune abordarea integrată a curriculum-ului prin centrarea pe probleme ale vieții reale, pe problemele importante, așa cum apar ele în contextual cotidian, cu focalizare pe identificarea de soluții, rezolvarea de probleme ale lumii reale, în scopul dezvoltării competențelor pentru viață. În prezent se pune accent nu pe asimilarea unui volum enorm de cunoștințe, ci pe calitatea lor, iar calitatea înseamnă a-l face pe copil să pătrundă în inima demersului științific, să-și pună mereu întrebări. Astfel stabilește punți între diferite cunoștințe, între acestea și semnificația lor pentru viața noastră, între acestea și posibilitățile interioare ale copilului.

Caracteristici și argumente ale activităților integrate:

- ✓ învățarea devine un proiect personal al elevului, îndrumat, orientat, animat de către învățător;
- ✓ învățarea devine interesantă, stimulativă, semnificativă;
- ✓ la baza activității stă acțiunea practică, cu finalitate reală;
- ✓ elevii participă pe tot parcursul activităților desfășurate;
- ✓ activitățile integrate sunt în opoziție cu instruirea verbalistă și livrescă;
- ✓ accentul cade pe activitatea de grup și nu pe cea cu întreaga clasă;
- ✓ le oferă elevilor posibilitatea de a se manifesta plener în domeniile în care capacitățile lor sunt cele mai evidente;
- ✓ cultivă cooperarea și nu competiția;
- ✓ elevii se deprind cu strategia cercetării; învață să creeze situații, să emită ipoteze asupra cauzelor și relațiilor în curs de investigație, să estimeze rezultatele posibile, să mediteze asupra sarcinii date;
- ✓ sunt instrumente de apreciere prognostică deoarece arată măsura în care elevii prezintă sau nu anumite aptitudini și au valoare diagnostică, fiind un bun prilej de testare și de verificare a capacităților intelectuale și a aptitudinilor creatoare ale acestora.
- ✓ cadrul didactic trebuie să renunțe la stilul de lucru fragmentat, în care lecțiile se desfășoară una după alta, cu distincții clare între ele, ca și cum nu ar face parte din același proces și să adopte o temă de interes pentru elevi, care transcede granițele diferitelor discipline, organizând cunoașterea ca un tot unitar, încheșat;
- ✓ obiective ale mai multor discipline planificate în cursul săptămânii sunt atinse în cadrul unor scenarii/ activități zilnice care includ fragmente din disciplinele respective sub un singur generic. Unitățile de învățare ale disciplinelor *se topesc* în cadrul conturat de temele activităților integrate.

Integrarea conținuturilor școlare este o necesitate și un deziderat. Strategiile de predare / învățare integrată, precum și nivelurile la care aceasta se realizează sunt condiționate

de o multitudine de factori, de natură obiectivă dar și subiectivă. Ele au avantaje, dar și dezavantaje. În dorința noastră de a fi moderni însă, de a inova practica școlară, trebuie prudență, întrucât echilibrul între extreme (diferențiere pe discipline sau integrare totală) se pare că este soluția cea mai eficientă. Se impune, însă, ca și în plan teoretic să stăpânim conceptele, pentru a nu pretinde că predăm interdisciplinar, când de fapt realizăm altceva.

Din perspectiva învățământului modern, în educație accentul trebuie pus pe stăpânirea de către elevi a proceselor, înțelegerea conceptelor și pe capacitatea de a le folosi în diverse situații.

Activitatea integrată se dovedește a fi o soluție pentru o mai bună corelare a activităților de învățare cu viața societății, cultura și tehnologia didactică.

BIBLIOGRAFIE

1. Bocoș, Mușata, 2002, Instruirea interactivă, Presa Universitară Clujeană;
2. Ciolan, Lucian, 2008, Învățarea integrată, Editura Polirom, Iași
3. Cucuș, Constantin, 2002, Pedagogie, Polirom, Iași;
4. Ionescu, Miron; Radu, Ion, 1995, Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj-Napoca;
5. Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învățare pentru formarea competențelor cheie la școlarii mici, Suport de curs, 2012.